

EKSAMEN I LAT1100 Innføring i Latin VÅR 2015

DAG 1

Oppgaven består av 4 sider.

Tirsdag 9. juni (4 timer)   **Ingen hjelpemidler**

Alle spørsmål skal besvares

Oppgave I. Oversett til norsk de to følgende latinske tekstene

Tekst A

Fra Gesta Romanorum: Tres filiae

I eventyrsamlingen *Gesta Romanorum* fra 1200-tallet fortelles denne historien om keiser Theodosius og hans tre vakre døtre. På spørsmål fra faren til hver av dem om hvor høyt hun elsket ham, svarte den eldste: "Mer enn meg selv", den andre "Like høyt som meg selv", og den yngste "Så høyt som du er verd, verken mer eller mindre." Ut fra dette ga han den eldste til ekteskap med en rik og mektig konge, den andre til en hertug og nummer tre til en mann som ikke var like rik og mektig som søstrenes menn.

Accidit post haec quod imperator bellum contra regem Aegypti habebat. Rex vero imperatorem de imperio fugabat. Qui scripsit litteras anulo suo signatas ad primam filiam suam, quae dixit, quod patrem suum plus quam se ipsam dilexit, ut sibi succurreret in sua necessitate, eo quod de imperio expulsus erat. Filia cum has litteras eius legisset, viro suo regi casum primo narrabat. Ait rex: "Bonum est ut succurramus ei in hac magna necessitate. Colligam exercitum meum et cum toto posse meo adiuvabo eum." Ait illa: "Istud non potest fieri sine magnis expensis. Sufficit quod ei concedatis, quamdiu est extra imperium suum, quinque milites qui ei associantur." Et sic factum est. Filia patri rescripsit quod aliud auxilium ab ea habere non posset, nisi quinque milites.

KANDIDATEN BES SKRIVE TYDELIG MED PENN

Tekst B

Fra OMNIBVS 1, leksjon XXVIII: Exercitus seroandus est!

I verket *Attiske netter* av Aulus Gellius kan vi lese denne historien, som han hadde funnet i et verk av Marcus Porcius Cato som nå er tapt.

Imperator Carthaginensis in Sicilia bello Punico primo contra exercitum Romanum progreditur, colles locosque idoneos occupat. Romani valle includuntur.

Tribunus ad consulem venit; periculum ostendens, consulem hortatus est ut hoc consilio uteretur:

"Quid ergo faciendum est?" inquit. "Ego sic censeo, si rem servare vis: milites CCCC ad collem illum asperum mittendi sunt, collis occupandus est et defendendus. Hostes cum id viderint, ad eos interficiendos proficiscentur. Interea, hostibus in interficiendo occupatis, tu tempus habebis exercitus ex hoc loco educendi. Alia via exercitus servandi nulla est, ut ego censeo."

Consul tribuno respondit, prudens quidem sibi istud consilium videri. "Sed istos milites quadringentos quis ducet?"

"Si alium," inquit tribunus, "neminem inveneris, me licet ad hoc periculum uti. Ego vitam meam tibi et rei publicae do."

Oppgave II. Spørsmål om grammatikk

1. Verb

A. Hvilke verbformer er dette og hvordan er de brukt i teksten?

- *succurreret*
- *factum est*
- *videri*
- *ducet*

B. Nevn de tre verbene a verbo.

C. Bøy *videri* i presens indikativ aktiv og passiv, i futurum simplex aktiv og i perfektum indikativ aktiv, alle former.

2. Substantiv med attributt

Bøy i sg. og pl., alle kasus:

- *hoc consilium*
- *sua necessitas*

3. Syntaks

A. Gjør om til akkusativ med infinitiv

I klassisk latin brukes vanligvis akkusativ med infinitiv for å uttrykke "hun sa at...", men i middelalderlatin finner vi andre konstruksjoner. Gjør om denne leddsetningen til akkusativ med infinitiv:

(filia dixit,) quod patrem suum plus quam se ipsam dilexit

B. Analyser denne setningen:

Ego vitam meam tibi et rei publicae do.

4. Oversett fra norsk til latin

*Cicero skrev mange brev.
Vet du hvor din far er?
Aulus Gellius har fortalt oss denne historien.*